

GIÁO DỤC & ĐỜI SỐNG

JEANNE PROVOST/SHUTTERSTOCK

Jim Owen, tác giả của cuốn "Đạo đức cao bồi" đã chỉ ra những điều cơ bản làm nền tảng cho quy tắc cư xử ở phương Tây cổ. Họ chỉ đơn giản là làm việc chăm chỉ, biết đúng sai và tuân theo Quy tắc Vàng.

Các bà mẹ, đừng để chàng cao bồi lớn lên vẫn là lũ trẻ con

JEFF MINICK

Ca khúc "Mamas Don't Let Your Babies Grow Up to Be Cowboys," (tạm dịch: các bà mẹ, đừng để con bạn lớn lên thành cao bồi) do Ed và Patsy Bruce sáng tác, đã trở thành một bản hit vào năm 1978 qua sự thể hiện của danh ca Willie Nelson và Waylon Jennings. Lời bài hát cảnh báo các bà mẹ nên chống lại cuộc sống cao bồi:

*Các bà mẹ, đừng để con bạn lớn lên thành cao bồi
Đừng để chúng chơi guitar hay lái những chiếc xe tải cũ
Hãy để chúng là bác sĩ và luật sư hay những nghề tương tự
Các bà mẹ, đừng để con bạn lớn lên thành cao bồi
Vì chúng sẽ không bao giờ ở nhà và chúng luôn có đơn
Kể cả khi ở bên cạnh người chúng yêu thương.*

Giống như nhiều tác giả khác, tôi viết đề tài này để ứng phó với nạn dịch đang ngày càng ảnh hưởng đến văn hóa của chúng ta: Đó là sự thiếu vắng vai trò của người cha trong gia đình. Không có mẫu hình người đàn ông, đặc biệt là người

Mặc dù nền văn hóa của chúng ta thực sự cần đàn ông tham gia vào việc nuôi dạy các bé trai, nhưng nếu chúng ta muốn khôi phục bản lĩnh đàn ông, chúng ta cần sự giúp đỡ của cả phụ nữ.

cha, nhiều nam thanh niên cho thấy họ thiếu nam tính. Kết quả là các em thường xuyên bỏ học, trốn tránh các cam kết, sống không có mục đích, và thay vì chuẩn bị cho sự trưởng thành thì các em lại dành cả tuổi thanh xuân để tìm kiếm niềm vui và giải trí. Có cậu bé 12 tuổi dành nhiều thời giờ mỗi ngày chơi trò chơi điện tử và vẫn cứ tiếp diễn lối sống như vậy trong 15 năm tiếp theo.

Chúng ta cần những hình mẫu người đàn ông tốt để hướng dẫn các chàng trai trẻ bước vào tuổi trưởng thành.

Còn các bà mẹ thì sao? Họ có thể đóng vai trò gì trong việc phát triển sức mạnh và nam tính cần có của con trai mình?

Một thế hệ trẻ mỏng manh như bông tuyết

Gần đây, khi ngồi cà phê nơi tôi thỉnh thoảng ghé thăm, tôi nghe một người phụ nữ thể hiện sự thất vọng lẫn ngạc nhiên về một trong những nhân viên của mình. Cô nói về một cậu thanh niên 20 tuổi, đã đưa mẹ đến chỗ làm để thảo luận về những vấn đề mà con trai bà ấy đang gặp phải trong công việc. Thật không tốt!

Hầu hết chúng ta đã từng nghe nói về những "bà mẹ trực thăng" (helicopters moms), những người gọi đến các giáo sư của các trường đại học để phân đổi việc con trai họ bị điểm kém hoặc bị kỷ luật. Một số thanh niên này đã đủ tuổi để mua bia, lái xe hơi và nhập ngũ, nhưng phải dựa vào mẹ để đấu tranh thay cho mình.

Khi chúng ta coi những người đến tuổi người trưởng thành là trẻ em, chúng ta đang tạo ra thứ mà C.S. Lewis gọi là "người đàn ông không có cơ ngực".

Đàn ông và những bà mẹ mạnh mẽ
Lịch sử cổ đại lẫn hiện đại cho thấy rất nhiều bà mẹ đã nuôi dạy con trai cách để bước vào cuộc sống đầy khó khăn.

Khi tiễn con trai hành quân ra trận, các bà mẹ Spartan đã hét lớn: "Hãy trở về cùng với chiếc khiên của con" hoặc "Hãy trở về trên chiếc khiên của con", nghĩa là hãy trở về trong danh dự nếu còn sống hoặc nếu hy sinh thì là một sự hy sinh dũng cảm.

Thời La Mã Cổ đại, bà Cornelia

Tiếp theo trang 7

Xin đừng quên sự tốt đẹp của Hoa Kỳ

JEFF MINICK

Tháng 8 năm 1945. Cha tôi - một trung sĩ Lục quân, cũng là một lính bộ binh chiến đấu ở Ý - đã lên đường về Hoa Kỳ để tham gia cuộc chiến chống lại sự xâm lược của Nhật Bản. Anh trai của ông là một bác sĩ trong quân đội. Bố vợ tương lai của tôi làm việc trong quân đội ở Thái Bình Dương và cũng đang chuẩn bị cho cuộc tấn công vào nước Nhật.

Ngày 06/08, Hoa Kỳ thả một quả bom nguyên tử xuống Hiroshima.

Ngày 08/08, Liên Xô tuyên chiến với Nhật Bản.

Ngày 09/08, Hoa Kỳ thả một quả bom nguyên tử xuống Nagasaki.

Ngày 15/08, Thiên hoàng Hirohito tuyên bố Nhật Bản đầu hàng quân Đồng minh.

Sau tuyên bố đó, mẹ tôi khi ấy vẫn còn là một thiếu nữ, thấy mình đang hòa vào dòng sông hoa giấy ăn mừng trên đường phố Detroit, trong niềm hân hoan vì cuối cùng chiến tranh đã kết thúc.

Ngày 02/09, đại diện của Nhật Bản đã ký vào văn bản đầu hàng trên tàu USS Missouri, Thế chiến thứ II chính thức kết thúc.

Mùa hè năm nay đánh dấu kỷ niệm 75 năm kết thúc Thế chiến thứ II, nhưng ít người trong chúng ta tôn vinh chiến thắng lịch sử trước các thế lực fascist (phát-xít) và bao quyền đó. Tâm trí chúng ta bị những mối lo lắng và khổ não hiện thời xâm chiếm. Ngoài sự hỗn loạn do đại dịch gây ra, chúng ta đang phải đối mặt với các cuộc bạo loạn ở một số thành phố và lời kêu gọi xóa bỏ nền văn hóa và Hiến pháp Hoa Kỳ. Nhiều người, bao gồm cả một số chính trị gia, đã phủ nhận tư tưởng chủ nghĩa ngoại lệ Hoa Kỳ (American exceptionalism) vốn quan niệm rằng Hoa Kỳ không giống bất kỳ quốc gia nào khác trong lịch sử thế giới. Họ cho rằng Hoa Kỳ là xấu xa, một quốc gia độc ác với một lịch sử bạo tàn mà Hiến pháp và các lý tưởng phải bị xóa bỏ hoặc thay đổi.

Họ có đúng không? Rằng Hoa Kỳ chẳng có gì đặc biệt, chẳng có gì độc đáo?

Đống đổ nát và chủ nghĩa cộng sản

Hãy trở về sự kiện tháng 8/1945 cùng những năm hậu chiến tranh và suy ngẫm.

Khi chiến tranh kết thúc, phần lớn thế giới nằm trong đống đổ nát. Quán đảo Anh tiếp tục duy trì hệ thống cấp phát lương thực trong nhiều năm. Nền kinh tế của Pháp và Ý bị san phẳng; các nhà máy đóng cửa; nhiều công dân phải sống trong cảnh nghèo đói. Những thành phố ở Đức điêu tàn vì bom đạn; Nhật Bản trở thành quốc gia của những tàn tích trong khói lửa, và người dân ban đầu đã rất khiếp sợ trước sự chiếm đóng của Hoa Kỳ. Năm 1947, Winston Churchill mô tả Âu Châu là "một đống đổ nát, một năm mờ, một nơi sản sinh ra bệnh dịch hạch và sự thù hận."

Trong khi đó, Liên Xô, quốc gia phải hứng chịu thiệt hại hàng triệu sinh mạng quân sĩ và thường dân, đang biến Đông Âu thành một khối quốc gia cộng sản, nhốt toàn bộ các quốc gia đảng sau cái mà ngài Churchill gọi là "Bức màn sắt". Ở Trung Quốc, Đảng Cộng sản của Mao Trạch Đông đã nắm quyền

kiểm soát. Một số quốc gia như Hàn Quốc, Việt Nam, và Đức cuối cùng bị chia tách làm hai: một bên theo chủ nghĩa tư bản tự do, và bên kia theo chủ nghĩa cộng sản độc tài.

Đất nước tương phản hoàn toàn với sự điêu tàn và sự xâm lấn của chủ nghĩa cộng sản chính là Hiệp Chủng Quốc Hoa Kỳ.

Sự hào phóng của người dân Hoa Kỳ

Trong khi chủ nghĩa cộng sản trên toàn thế giới đang nhắm vào việc nô dịch con người và đàn áp tự do, Hoa Kỳ đã vượt tới việc bảo tồn tự do và xây dựng lại một thế giới đã bị tàn phá bởi chiến tranh. Với hàng tỷ USD viện trợ, Kế hoạch Marshall và các chương trình khác của Hoa Kỳ đã giúp ngăn chặn chủ nghĩa cộng sản phát triển ở Âu Châu, và khiến các nước như Ý và Pháp khởi động nền kinh tế trở lại.

Thay vì khiến người Đức và người Nhật phải quỳ gối, Hoa Kỳ đã phục hưng hai quốc gia này bằng cách hướng họ thành các quốc gia dân chủ và cung cấp những khoản viện trợ kinh tế khổng lồ. Cùng với nền tảng đạo đức làm việc của hai dân tộc này, Hoa Kỳ đã thành công đến mức trong vòng 20 năm, Nhật Bản và Đức đã có thể cạnh tranh về thương mại trên thế giới, phát triển công nghệ mới, và phần lớn công dân của họ có thu nhập ở mức trung lưu. Nền dân chủ đã phát triển mạnh mẽ ở cả hai quốc gia nói trên. Nhật Bản và Đức ngày nay là những biểu tượng tượng sống động về lòng nhân từ và sự hào phóng của người dân Hoa Kỳ.

Hãy giữ cho nền dân chủ tồn tại Hoa Kỳ sau chiến tranh cũng đã viện trợ kinh tế và quân sự cho các nước khác trên thế giới. Hàn Quốc vẫn là một đất nước năng động cho đến nay là nhờ Hoa Kỳ và các đồng minh đã đánh bại âm mưu xâm lược của Bắc Triều Tiên và Trung Cộng. Trong thời gian này, Hoa Kỳ cũng hỗ trợ tài chính và các khoản khác cho những quốc gia đang gặp khó khăn để giúp họ duy trì quyền tự do, trong đó có nhiều quốc gia ở Phi Châu và Á Châu.

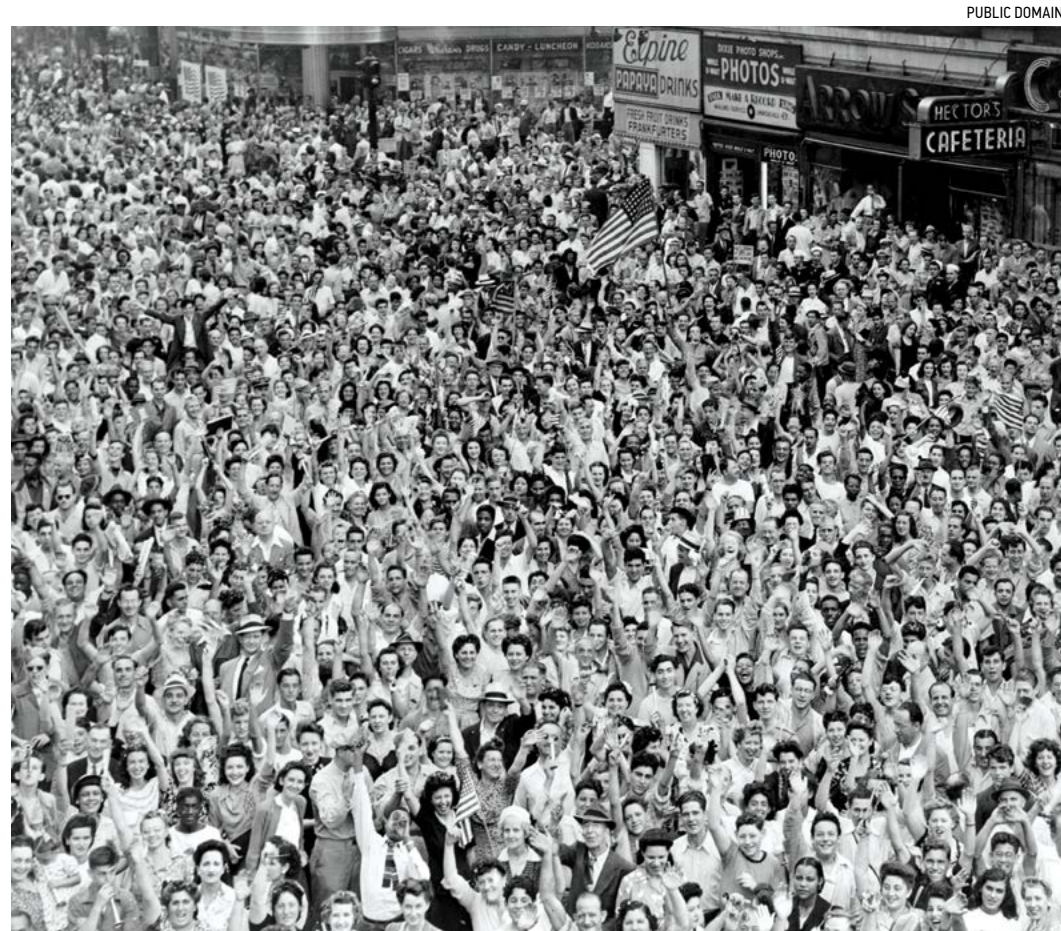
Sự tương phản giữa các nền dân chủ đích thực và chủ nghĩa cộng sản đã rất rõ ràng; ví dụ sinh động nhất về sự khác biệt này là thành phố Berlin. Năm 1961, chính phủ Đông Đức bắt tay với người Nga xây dựng một bức tường ngăn cách Đông và Tây Berlin, một hàng rào bê tông được dựng lên để ngăn những người tị nạn chạy trốn đến Tây Berlin tìm kiếm tự do. Ở một bên của bức tường là Đông Berlin với những đường bao quanh, nhưng cửa hàng của chính phủ với những kệ hàng trống trơn, và khi màn đêm buông xuống, chỉ còn bóng tối và sự yên lặng. Phía bên kia là Tây Berlin với các cửa hàng và đường phố sầm uất, các nhà hàng và khách sạn cao cấp, ánh đèn rực rỡ, câu lạc bộ và quán bar.

Chủ nghĩa cấp tiến thực sự của Hoa Kỳ

Sự giàu có và tình yêu tự do này của Hoa Kỳ đến từ đâu? Tại sao Abraham Lincoln từng mô tả Hoa Kỳ là "niềm hy vọng cuối cùng lớn nhất trên Trái Đất?" Đó là gốc rễ cho sự phồn thịnh của Hoa Kỳ, đến mức chúng ta đã có thể thúc đẩy một nửa thế giới phục hồi kinh tế sau chiến tranh? Tại sao chúng ta phải đấu tranh trường

THREE LIONS/GETTY IMAGES

PUBLIC DOMAIN

Ngày V-J (Victory over Japan), là ngày Hoa Kỳ công nhận Chiến thắng Nhật Bản, tại Quảng trường Thời đại vào ngày 14/08/1945. Bộ phận In và Chụp ảnh của Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ. Bộ sưu tập ảnh của New York World-Telegram và báo Sun.

STEVE EASON/HULTON ARCHIVE/GETTY IMAGES

FRED RAMAGE/KEystone/GETTY IMAGES

Ảnh trái: Người Đức phía Đông Berlin leo lên Bức tường Berlin vào ngày 31/12/1989; Ảnh phải: Một phụ nữ Đức ngồi giữa đống đổ nát ở Berlin sau Thế Chiến thứ II.

MUSIKANMAL CC BY-SA 4.0

400.000 người dân Hoa Kỳ đã mặt trong Thế chiến thứ II; ngày nay sự hy sinh này dường như bị lãng quên. Đài tưởng niệm Thế Chiến thứ II ở Hoa Thịnh Đốn, tháng 07/2017.

Vào ngày 02/9/1945, Lục quân và Hải quân Hoa Kỳ trên tàu USS Missouri tổ chức lễ đầu hàng cho quân Nhật đánh dấu sự kết thúc của cuộc chiến với Nhật Bản.

EPOCH TIMES
TIẾNG VIỆT

BẠN MUỐN CHIA SẺ BÁO VỚI NGƯỜI THÂN, BẠN BÈ?

Epoch Times Tiếng Việt sẽ giúp chuyển tận nhà mỗi tuần.

ĐẶT MUA BÁO NGAY HÔM NAY:

TEL:

(626) 618-6168

(714) 356-8899

WWW.ETVIET.COM

10962 Main Street, Suite 101, El Monte, CA 91731-2922

kỳ với những kẻ độc tài? Tại sao chúng ta ủng hộ nền dân chủ?

Đáp án cho những câu hỏi này được tìm thấy trong một câu duy nhất: "Chúng ta khẳng định những chân lý này là hiển nhiên, rằng mọi người sinh ra đều có quyền bình đẳng; họ được Tạo Hóa ban cho một số quyền tất yếu bất khả xâm phạm, trong đó có quyền được Sống, được Tự do và mưu cầu Hạnh phúc."

Hãy giữ cho Giấc mơ sống mãi

Qua lăng kính mới, chúng ta hãy dành chút thời gian nhìn lại một quốc gia thời hậu chiến, đã không chỉ đem lại sự thịnh vượng và công bằng hơn cho công dân của mình, mà còn làm điều tương tự cho các quốc gia khác. Chúng ta hãy nhớ đến những nhà lãnh đạo của thời đại đó - những người đàn ông như Harry Truman, George C. Marshall, Douglas MacArthur, George C. Marshall, Douglas MacArthur, và Dwight Eisenhower - tất cả đều tin vào Giấc mơ tự do của Hoa Kỳ và sự thịnh vượng của nó.

Chúng ta cũng hãy nhớ đến 400,000 người dân Hoa Kỳ đã ngã xuống nơi vùng đất xa quê hương để chiến đấu chống lại chủ nghĩa phát-xít và độc tài.

Giữa muôn vàn sóng gió mà chúng ta đang đối mặt, hãy ngưng đọng trong giây lát để tưởng nhớ và ca ngợi sự tốt đẹp của Hoa Kỳ, cũng như tầm nhìn độc đáo của Giấc mơ Hoa Kỳ.

Thuần Thanh biên dịch

ALL PHOTOS BY BINH AN/EPOCH TIMES

Lẩu Dân Ích Chợ Lớn: điểm hẹn mùa lạnh Sài Gòn

BÌNH AN

Những ai thường xuyên qua lại trên con đường Châu Văn Liêm ở Quận 5, Sài Gòn thì hẳn đều biết một quán lẩu nghi ngút khói, khách hàng tập nập không ngơi nghỉ. Quán lẩu này có tên là Dân Ích, có mặt từ những năm 1960. Dân “Chợ Lớn” thì có lẽ không ai xa lạ khi nhắc đến Lẩu Dân Ích.

Lẩu ở đây đặc biệt có dạng lẩu cù lao theo phong cách ngày xưa, với ống khói than hồng chính giữa, xung quanh là nước lẩu gồm cá, tôm, mực ngâm tro, tàu hũ, gan, chả cá, cật, bánh xếp, da heo... thường ăn chung với rau tăn ô, cải thảo, mì, bún gạo cùng nước chấm sa tế. Nước lẩu rất thanh và trong, không có vị bột ngọt, người ta cũng không nêm thêm nhiều gia vị. Đối với những người đã quá quen với các loại nước lẩu được nêm đậm đặc như lẩu Thái, lẩu dê, lẩu Tứ Xuyên, thì lẩu Dân Ích lại hoàn toàn khác biệt, rất nhẹ nhàng, vừa đủ. Cá ở đây đặc biệt nổi tiếng ngon và béo, mực ngâm tro kiểu người Hoa có màu nâu nâu nhai giòn giòn sật sật, húp một miếng nước lẩu ăn cùng sợi mì vàng Phúc Kiến dai dai nữa thì thật sự ngon “ngất ngây”. Nhúng thêm rau tăn ô và cải thảo giòn giòn, thì càng làm cho nồi lẩu thanh mát hơn.

Vào mùa lạnh của Sài Gòn, rất nhiều thực khách chọn cách quay quần quanh một nồi lẩu ấm cúng để vừa trò chuyện, vừa thưởng thức món ăn. Có vị khách chia sẻ chỉ đợi đến trời mưa là có lý do chạy đến quán lẩu Dân Ích, ăn một nồi lẩu nóng khói nghi ngút, than hồng đỏ rực, nước lẩu nóng hổi trong khi bên ngoài đổ mưa.

Các thực khách đều đồng ý rằng từ nước lẩu cho đến các nguyên liệu của lẩu đều rất thanh tao, ăn xong cảm giác thoải mái, không nặng bụng. Đối với những người yêu thích món lẩu thì chắc hẳn quán Dân Ích là một địa điểm nên ghé thăm tại Sài Gòn.

Lẩu ở đây đặc biệt có dạng lẩu cù lao theo phong cách ngày xưa, với ống khói than hồng chính giữa.

Dạo quanh các quán chè Sài Gòn

ALL PHOTOS BY BINH AN/EPOCH TIMES

BÌNH AN

Che đậu xanh, đậu đen, đậu đỏ bánh lọt, táo xon, nhãn nhục, hạt sen... Nhắc đến các món chè ngon “ngất ngây” này, nhiều người sống ở Sài Gòn đều nhắc về kỷ niệm tuổi thơ mỗi buổi trưa lại ra đầu hẻm tự thưởng cho mình một ly...

Quán chè Sài Gòn thời nay mọc lên nhiều như nấm, nhưng những quán chè được nhiều người lui tới vẫn là mấy quán lâu năm, quán Hiền Khánh trên đường Nguyễn Đình Chiểu (đường Phan Đình Phùng cũ) là một ví dụ. Quán mở từ năm 1959, khách đến ăn đều đồng ý rằng điều đáng nói của quán là món nước đường cát thả hoa lài có vị rất đặc biệt mà không nơi nào có, chan vào thạch chè ăn mát dịu và thơm thoang thoang mùi lài. Ở đây chè không ngọt lịm mà có vị ngọt thanh nhẹ nhàng; có nhiều món chè đa dạng như bạch quả, thạch dừa, thạch vôi... và đặc sản là món thạch trắng. Thạch trắng cát sợi, nhai giòn giòn sật sật ăn với nhãn nhục loại ngon nhất của Hưng Yên thì không gì diễn tả nổi. Trên bàn có để sẵn bánh gai, bánh đậu xanh, bánh cốm... khách có thể dùng chung với trà. Chủ quán rất tận tâm chăm sóc thực khách, nên mấy chục năm gây dựng đều là nhờ “hữu xạ tự nhiên hương”.

Cách đó năm phút đi xe gắn máy, ở chợ Hồ Thị Kỷ có cô Huôi chuyên bán chè Campuchia, nghe nói quán tồn tại đã gần 50 năm, một đĩa chè thập cẩm gồm có chè hạt me, chè hạt mít, mì trứng, bí chung (tiếng Campuchia gọi là num-à-poi)... Nghe tên rất lạ so với các món chè Việt, khi tìm hiểu đến cách làm còn thấy độc đáo hơn nữa. Chè hạt me khá cầu kỳ: hạt me phải được rang lên, đập vỏ, phơi nắng rồi ngâm nước, sau đó tách vỏ thì mới thơm mềm không khác gì hạt đậu. Ăn chung với nước dừa, bùi bùi, dẻo dẻo, béo béo rất lạ miệng. Chè bí chung thì phải nạo rỗng ruột quả bí ngô, rồi lấp đầy trong đó bằng hỗn hợp nước cốt dừa, lòng đỏ trứng, sữa, sau đó đem đi hấp cách thủy. Bí chung xong cắt lát ra, ăn vừa ngọt vừa bùi với nước cốt dừa, đó là lý do rất nhiều người mê món bí chung ở đây.

Ở khu vực quận 5 có một quán ít tuổi

Thưởng thức một chút hương vị trong ngày nóng ở đây cũng không phải là một ý tưởng tồi.

hơn, khoảng 30 năm, tên là Hà Ký. Ở đây có đầy đủ các món chè người Hoa như sâm bửu lượng, quy phục linh, tuyết nhĩ táo đỏ đu đủ tiêm, chè mè đen, hạt gà trà... Chè ở đây đặc biệt rất đậm đà nhưng không bị quá ngọt. Một ly sâm bửu lượng chất lượng của quán thơm nức mùi thảo mộc, rong biển và củ năng giòn giòn, nhãn nhục dẻo mềm ngọt, bo bo bùi bùi, vị nhạt dịu dịu. Người Hoa ăn chè không chỉ để ngon miệng, mà còn để điều tiết cơ thể, cân bằng âm dương, ngũ hành hài hòa, tốt cho sức khỏe.

Ở Sài Gòn còn có rất nhiều quán chè lâu năm rất đáng ghé thăm khác nữa, thưởng thức một chút hương vị trong ngày nóng ở đây cũng không phải là một ý tưởng tồi cho người Sài Gòn cũng như cho du khách bốn phương.